

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 832 din 20.11.2019

Dosar nr.: 202/2019

Petiția nr.: 1748/02.04.2019

Petentă: ....

Reclamați: Colegiul Romano Catolic Sf. Iosif București

Obiect: discriminare în domeniul accesului la educație pe criteriul dizabilității

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentei

.....

2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul părților reclamate

Colegiul Romano Catolic Sf. Iosif București – București, Șoseaua Olteniței nr. 3-7

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

3. Refuz înscriere în clasa 0 a unui elev cu autism

III. Procedura de citare

4. În temeiul art. 20, alin.4, din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, prin intermediul adreselor nr. 1748/11.04.2019 și 1904/11.04.2019, a citat părțile pentru data 23.04.2019.

5. Procedura legal îndeplinită.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentei

6. Petenta consideră că fiul său, copil cu afecțiunea autism, a fost discriminat prin refuzul înscrierii acestuia în clasa pregătitoare.

7. Astfel, în data 11.04.2019, prezentându-se la colegiul reclamat, a depus solicitarea de înscriere a copilului în clasa pregătitoare, pentru anul școlar 2019-2020.

8. În data 29.03.2019 petenta a verificat situația copilului pe site-ul unității de învățământ unde a depus solicitarea de înscriere. În urma vizualizării situației fiul acesteia, petenta a telefonat la reclamat pentru a primi explicații suplimentare și i s-a răspuns că au avut puține locuri disponibile pentru înscriere și "nu pot înscrie toți handicapații".

9. În data 01.04.2019 petenta s-a deplasat la unitatea de învățământ reclamată unde a depus o contestație cu privire la situația înscrierii fiului său și a solicitat o audiență la directorul

unității. În lipsa acestuia, petenta a fost primită în audiență de către directorul adjunct.

10. Aceasta i-a prezentat situația înscrierilor și i-a comunicat motivul pentru care copilul acesteia a fost respins. Astfel, aceasta i-a comunicat petentei că au deținut 75 de locuri disponibile pentru înscrieri, pe care le-au suplimentat, ajungând la 87. Tot aceasta ia comunicat prin sintagme: că au avut "mulți copii handicapați înscriși", că nu pot înscrie "toți handicapații". "pentru fiecare handicapat trebuie să renunțe la trei copii normali".

11. Petenta l-a întrebat pe directorul adjunct de ce a hotărât în felul acesta deoarece legea nu-i permite să respingă înscrierea copiilor cu dizabilități. Reclamata a precizat că s-a organizat Consiliul la nivelul școlii și au hotărât să înscrie câte un copil cu certificat de handicap în fiecare clasă. Reclamata a precizat că au acest drept deoarece unitatea școlară nu este de circumscripție.

Susținerile reclamatei:

12. Reclamatul, în punctul de vedere înregistrat 2277/19.04.2019 precizează că în data 01.04.2019 directorul adjunct a avut o întrevedere cu petenta, în prezența secretarei. În cadrul discuției purtate, petenta a solicitat motivul pentru care fiul acesteia nu a fost admis în clasa pregătitoare, în anul școlar 2019-2020.

13. Petentei i s-a comunicat faptul că această școală s-a confruntat cu un număr foarte mare de cereri (146) pentru 75 locuri aprobate, dintre care un număr mare de cereri au fost pentru copii cu certificate de încadrare în grad de handicap grav, cu însoțitor.

14. De asemenea, acesteia i s-a comunicat faptul că unitatea de învățământ nu poate primi mai mult de un copil cu certificat de încadrare în grad de handicap la fiecare din cele trei clase aprobate întrucât fizic nu se poate, clasele fiind mici. La momentul depunerii punctului de vedere, școala nu beneficia de un psiholog școlar, unitatea de învățământ a făcut solicitări la CMBRAE în această privință, iar profesorul de sprijin alocă fiecărui elev cu CES cel mult o oră pe săptămână, întrucât la acel moment, în unitate, existau 15 copii cu CES.

15. În cadrul Consiliului de Administrație al reclamatului s-a luat hotărârea, pentru a soluționa favorabil cât mai multe cereri: să fie admiși trei copii cu certificate de încadrare în grad de handicap (câte unul în fiecare clasă), să nu ceară reducerea numărului de copii la clasă pentru fiecare copil cu certificat de încadrare în grad de handicap, să solicite suplimentarea numărului de locuri la 87.

16. Petenta a susținut că în data 29 martie 2019, sunând la secretariatul unității școlare, a primit explicații folosindu-se expresii "școala nu primește toți handicapații". Pentru clarificarea acestuia aspect, reclamata a solicitat celor două secretare să ofere note explicative pentru elucidarea acestui aspect. Cele două persoane susțin că expresia menționată nu a fost folosită.

17. Pentru celelalte sintagme pe care petenta le menționează în petiție, reclamata precizează că nu au fost folosite acestea, bazându-se pe faptul că la întrevederea menționată, a existat un martor, una dintre secretarele unității de învățământ.

18. În încheierea punctului de vedere, reclamatul precizează că unitatea de învățământ acordă o atenție deosebită copiilor aflați în dificultate, încercând să le creeze toate condițiile pentru a se integra. Din fonduri extrabugetare, s-au construit: un lift pentru persoanele cu dizabilități, o toaletă amenajată special pentru persoanele cu dizabilități, rampe de acces în unitate dar și la fiecare etaj.

Punct de vedere solicitat de Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării Ministerului Educației Naționale

19. Ministerul Educației Naționale precizează, în punctul de vedere înregistrat 3086/06.06.2019, că înscrierea copilului s-a făcut la altă școală decât cea de circumscripție, acesta rămânând neînmatriculat după prima etapă de înscriere în învățământul primar.

20. Totodată, ministerul explică procedura de selecție și înscriere a copiilor, în conformitate cu prevederile legale.

21. În punctul său de vedere, Ministerul Educației Naționale consideră că aspectele sesizate nu intră sub incidența art. 2(1) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare. Împrejurarea că unitatea de învățământ a aprobat un set de criterii de departajare fiindcă nu i s-a alocat circumscripția școlară și are un număr limitat de locuri la clasa pregătitoare, an școlar 2019-2020, se circumscrie situației reglementate la art. 2 alin 3, considerând ca fiind exceptate deoarece aceste criterii sunt justificate obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluși scop sunt adecvate și necesare.

V. Motivele de fapt și de drept

22. Prin Colegiul director trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr. 137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

23. Astfel, Colegiul director urmează să analizeze dacă neînscrierea unui minor cu dizabilitate în forma de învățământ preșcolar reprezintă discriminare. Petenta, mamă a unui copil cu dizabilitate, a înscris copilul clasa pregătitoare, la o școală care nu era de circumscripție însă din cauza lipsei locurilor disponibile față de numărul mare de cereri de înscriere, nu i s-a admis solicitarea. Totodată, aceasta consideră că reclamata a discriminat-o printr-o serie de afirmații, legate de condiția dizabilității.

24. Pe fond, în strânsă legătură cu obiectul petiției și incidența acestuia la prevederile O.G. nr. 137/2000 republicată, cu modificările și completările ulterioare, Colegiul director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale unei fapte de discriminare, astfel cum este reglementată de articolul 2 alin. 1 din O.G. 137/2000.

25. Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art. 2, alin. 1 deosebirea, excluderea, restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute de către art. 2, alin. 1, și trebuie să se refere la persoane aflate în situații comparabile, dar care sunt tratate în mod diferit pe baza apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior.

26. În drept, sub aspectul incidenței prevederilor art. 2 din O.G. nr. 137/2000, republicată, relativ la definiția discriminării, Colegiul precizează că în situația persoanelor tratate diferit, tratamentul în speță este raportat la apartenența lor la unul dintre criteriile prevăzute în textul de lege, art. 2 alin.1 din O.G. nr.137/2000, republicată. Un aspect definitoriu al discriminării îl constituie faptul că diferența de tratament este bazată pe o caracteristică, respectiv un criteriu interzis. Ca atare, tratamentul aplicat trebuie să fie diferit de cel care a fost sau ar fi aplicabil unei persoane dintr-un grup relevant în circumstanțe similare sau comparabile. Ca atare, discriminarea directă presupune atingerea adusă beneficiului unui drept al persoanei discriminate tocmai din cauza apartenenței acesteia la un grup (de exemplu, origine rasială

sau etnică, religie etc.) sau al unei caracteristici individuale (dizabilitate, gen, vârstă, boală cronică etc.). Din acest punct de vedere, discriminarea directă presupune o legătură de cauzalitate identificabilă între actul sau faptul diferențierii și apartenența la una dintre caracteristicile sau la unul dintre criteriile cuprinse în norma juridică și individualizate în cazul persoanei care este supusă discriminării. Această legătură de cauzalitate reiese din definiția cuprinsă în Art. 2 alin. 1 al Ordonanței 137/2000, în particular, prin utilizarea sintagmei „pe bază de”, dispunând că prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință „pe bază de (...)”. Legătura de cauzalitate presupune considerarea motivului sau a motivelor care au stat la baza actelor aplicate în cauzele de discriminare (tratamentul diferențiat) și impun a analiza dacă un criteriu interzis (origine rasială sau etnică, vârstă, dizabilitate, sex, religie, convingeri etc.) invocat de reclamant (petent) constituie un factor relevant sau determinant în acțiunea sau inacțiunea imputată părții reclamate (pârâtului).

27. Același raționament este aplicabil și în cazul discriminării indirecte, prevăzută în art. 2 alin.3 din O.G. nr. 137/2000, cu precizarea că raportul de cauzalitate nu este direct. În situația discriminării indirecte, ne plasăm în câmpul de aplicare al unui criteriu aparent neutru, la prima vedere, ceea ce scoate din discuție un raport de cauzalitate direct, însă în fapt se produce un dezavantaj față de o persoană sau față de un grup de persoane în raport cu o caracteristică sau un criteriu de discriminare interzis. În ceea ce privește existența acestei legături de cauzalitate între tratamentul diferit și criteriul interzis s-a pronunțat și Înalta Curte de Casație și Justiție, între altele, prin Decizia civilă nr. 1530/2009 și Decizia civilă nr. 2758/2009.

28. Curtea Europeană de Justiție a arătat că în cazurile de discriminare, în situația în care persoana care se consideră discriminată ar stabili o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe sau indirecte pe baza unui criteriu interzis, punerea efectivă în aplicare a principiului egalității de tratament ar impune atunci ca sarcina probei să revină persoanei acuzate de discriminare, care ar trebui să dovedească că nu a avut loc o încălcare a principiului menționat. În acest context, reclamatul (pârâtul) ar putea contesta existența unei astfel de încălcări, stabilind prin orice mijloc legal, în special că tratamentul aplicat persoanei care se consideră discriminată este justificat de factori obiectivi și străini de orice discriminare pe baza unui criteriu interzis.

29. De asemenea, pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art.2, alin.1 deosebirea, excluderea restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute de către art. 2, alin. 1, și trebuie să se refere la persoane aflate în situații comparabile dar care sunt tratate în mod diferit pe baza apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior. Așa cum reiese din motivația invocată mai devreme pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare trebuie să avem două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fi fost diferit.

30. Raportat la cele de mai sus, Colegiul director trebuie să analizeze dacă reclamata i-a încălcat petentei un drept recunoscut de lege în baza unui criteriu interzis. Din sesizare și documentele depuse la dosar se reține că petenta se consideră discriminată de reclamat, încălcându-i-se dreptul educație pentru copilul minor, cu dizabilitate, nefiind aprobată înscrierea acestuia la școală. Totodată, aceasta consideră că-i este încălcat dreptul la demnitate, referindu-se la o conversație telefonică în cadrul căreia, reprezentanții reclamatei au folosit termenul de "handicapat" repetitiv și în sens peiorativ.

31. Astfel, din analiza documentelor la dosar, Colegiul reține faptul că petenta nu depus la dosar probe din care să reiasă faptul că reclamata i-a adus atingere dreptului la demnitate.

Totodată, referitor la încălcarea dreptului la educație, aceasta nu a optat pentru o altă unitate de învățământ, pe cererea de înscriere. Din înscrierile depuse la dosar, rezultă faptul că neînscrierea copilului a fost rezultatul numărului mic de locuri disponibile în raport cu numărul copiilor care au depus solicitare de înscriere. Din aceste considerente, criteriul dizabilității invocat de petentă nu a stat la baza refuzului înscrierii copilului.

32. Față de cele susținute mai sus, Colegiul director nu reține o legătură de cauzalitate între criteriul invocat de petentă, cel al dizabilității, și faptele sesizate.

33. Referitor la acuzele privind încălcarea dreptului la demnitate, privind folosirea termenului de handicapat repetitiv și în mod peiorativ, Colegiul director constată că petenta nu a adus probe care să susțină cele sesizate.

34. Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Nu se întrunesc elementele constitutive ale unei fapte de discriminare.
2. Referitor la încălcarea dreptului la educație, constatarea lipsei legăturii de cauzalitate între criteriul invocat și faptele sesizate;
3. Referitor la încălcarea dreptului la demnitate, afirmațiile nu au fost probate;
3. O copie a hotărârii se va transmite părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii: -

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita:

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

DINCĂ ILIE – Membru

GHEORGHIU LUMINIȚA - Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

LAZĂR MARIA – Membru

POPA CLAUDIA SORINA – Membru

**Data redactării: 22.11.2019,
M.L./A.B.**

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.